

kterém případě účelným. Že pak v souzeném případě tomu tak je, vychází najevo z toho, že jde již o druhý útok obžalovaného proti soukromému obžalobci. Soud měl však podle § 40 cit. zák. vysloviti, v jakém rozsahu a do kdy se tak má státi, a jaká má býti nejvyšší výměra útrat (§ 40 odst. 2 a 3 cit. zák.). V tom směru bylo odvolání vyhověti a omeziti uveřejnění na pouhé uveřejnění výroku rozsudečného o vině a trestu do 14 dnů od doručení tohoto rozhodnutí s tím, že míra útrat uveřejnění nesmí přesahovati 200 Kč.

Čís. 3882.

Omyl v předmětu (error in corpore) pachatele (§ 140 tr. zák.) neomlouvá.

(Rozh. ze dne 24. května 1930, Zm II 102/30.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Brně ze dne 24. února 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zabití podle § 140 tr. zák. mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost vytýká, že otázka na zločin zabití (první hlavní otázka) byla porotcům dána nesprávně, an porotní soud nebral při sestavování otázek zřetel na stěžovatelovu obhajobu, podle níž prý, když šel ven ze sálu, nevěděl, kdo byl u dveří, tak že nešlo o to, by podnikl něco v nepřátelském úmyslu proti Ferdinandu Č-ovi, a jen omylem se stalo, že místo Č-a stál u dveří (usmrcený potom) František K. Těmito nedosti jasnými vývody mělo býti zřejmě řečeno totéž, co je v tom ohledu vyličeno v důvodech obžalovacího spisu, kde se uvádí, že obžalovaný, spatřiv venku K-u, přistoupil k němu a v domnění, že má před sebou Č-a, na něhož čekal, bodl ho kuchyňským nožem do pravé strany krku a tak mu přivodil smrtelnou ránu. Dále se tam praví, že obžalovaný připustil, že se chtěl Č-ovi pomstíti, z čehož obžaloba usuzuje na jeho nepřátelský úmysl. Okolnost, kterou se hájil obžalovaný, že proti K-ovi nepřátelský úmysl vůbec neměl, a že ho bodl jen z omylu, označují důvody obžalovacího spisu správně za nerozhodnou, poněvadž, směřoval-li jeho nepřátelský úmysl proti osobě, kterou považoval, třebaš mylně, za Č-a, zodpovídá i za výsledek svého jednání proti této osobě, t. j. proti K-ovi. Došloť tak v obžalobě právem uplatnění právní hledisko, že omyl v předmětu (error in corpore) pachatele neomlouvá.

Čís. 3883.

Ustanovením § 21 tisk. nov. je zavedeno bezpodmíněné ručení rázu ryze majetkového za cizí zavinění i bez vlastního zavinění.

Výrok podle § 21 tisk. nov. o ručební povinnosti vydavatele a vlast-

níka periodického tiskopisu není výrokem o trestu a nemůže proto býti napadán zmateční stížností z důvodu § 281 čís. 11 tr. ř.

Výtku, že výrok podle § 21 tisk. nov. neměl býti pojat do rozsudku, jest pokládati za dozorčí stížnost podle § 15 tr. ř.

Věcnou výtku, že výrok podle § 21 tisk. nov. je pochyben, an ten, komu se ukládá ručební povinnost, vydavatelem a vlastníkem nebyl a není, jest pokládati za stížnost podle § 392 tr. ř., pokud se vztahuje na náklady trestního řízení, a za odvolání podle § 14 (3) tisk. nov., pokud se vztahuje na náklady uveřejnění rozsudkového výroku.

Za zmateční stížnost (čís. 11 § 281 tr. ř.) nelze ji pokládati ani, pokud se týká ručební povinnosti za tresty na penězích.

(Rozh. ze dne 26. května 1930, Zm II 311/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se v neveřejném zasedání o odvolání (zmateční stížnosti) vydavatelů periodického tiskopisu »S.« do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Olomouci ze dne 28. května 1929, pokud jím bylo vysloveno, že stěžovatelé podle § 21 tisk. nov. ručí za tresty na penězích atd. s obžalovanými rukou společnou a nerozdílnou, — takto: Spisy se postupují vrchnímu soudu v Brně k vyřízení opravných prostředků.

D ů v o d y:

Napadeným rozsudkem bylo vysloveno, že podle § 21 tiskové novely za tresty na penězích, za náklady trestního řízení jakož i za náklady uveřejnění rozsudkového výroku ručí s obžalovanými (správně jen s obžalovaným Konrádem B-em jako zodpovědným redaktorem — odst. 1 § 21 tisk. n.) rukou společnou a nerozdílnou František M. a Josef J. jako vydavatelé periodického tiskopisu »S.«. Do tohoto rozsudkového výroku podali M. a J. odvolání na vrchní soud v Brně jako soud odvolací. Tento soud však vrátil spisy krajskému soudu v Olomouci s příkazem, by k odvolání M-a a J-y přihlížel jako ke zmateční stížnosti a o ní jako takové dále po zákonu jednal. V důsledku toho předložil krajský soud spisy nejvyššímu soudu k rozhodnutí, však neprávem, neboť nejde o zmateční stížnost v žádném z uplatňovaných směrů. Odvolatelé namítají v »odvolání« jednak, 1. že napadený výrok neměl býti vůbec pojat do rozsudku, an zákon, vytyčuje povinnost solidárního ručení vlastníka a vydavatele periodického tiskopisu s redaktorem a s původcem, ponechává soukromému obžalobci na vůli, chce-li ony náklady vymáhati na vlastníku nebo na vydavateli periodického tiskopisu, a proto ani neustanovuje, by ručební povinnost vydavatele a vlastníka listu byla přímo vyslovena v rozsudkovém výroku; 2. jednak, že napadený výrok je pochybený, an zákon ukládá ručební povinnost jen vydavateli a vlastníku tiskopisu, jimiž stěžovatelé prý nejsou a nikdy nebyli. Jen touto námitkou napadají tedy odvolatelé výrok o ručební povinnosti věcně, kdežto ona námitka, již odvolatelé zřejmě vytýkají,

že kmetský soud, pojav napadený rozsudek do rozsudku, osoboval si opatření spadající mimo obor působnosti trestních soudů, dotýká se otázky rázu administrativního a podané »odvolání« je proto v tomto směru, ježto právní pořad není zákonem ani výslovně zakázán ani jinak upraven, pokládati za dozorčí stížnost podle § 15 tr. ř., o níž rozhodne sborový soud druhé stolice. O zmateční stížnost nejde však ani, pokud se řečený výrok napadá věcně. Podle poslední věty § 23 zákona čís. 124/24 sb. z. a n. přísluší vlastníku a vydavateli periodického tiskopisu jen tytéž opravné prostředky, jako obžalovanému. Je proto nepochybně, že pokud se odpor stěžovatelů vztahuje k nákladům trestního řízení, jde tu jen o opravný prostředek stížnosti podle § 392 tr. ř., a že, pokud směřuje proti výroku o nákladech uveřejnění rozsudkového výroku, jde o odvolání podle § 14 (3) tisk. nov., ježto ani obžalovanému jiné opravné prostředky proti řečeným výrokům nepřísluší. O obou opravných prostředcích rozhoduje však vrchní soud jako sborový soud druhé stolice, nikoliv zrušovací soud.

Ani ve vývodech, směřujících proti výroku o ručební povinnosti stěžovatelů za tresty na penězích, nelze spatřovati uplatňování opravného prostředku zmateční stížnosti. Tímto opravným prostředkem lze sice napadati kromě výroku o vině i (za předpokladu § 281 čís. 11 tr. ř.) výrok o trestu, jakým jest i peněžitá pokuta 100 Kč, k níž byl odsouzen zodpovědný redaktor Konrád B. Z vývodů odvolání však vyplývá, že stěžovatelé nenapadají výrok ten ani výslovně, ani zjevným poukazem s hlediska § 281 čís. 11 tr. ř., neboť netvrdí, že kmetský soud co do tohoto výroku porušil nebo nesprávně vyložil zákon v některém ze směrů v čís. 11 § 281 tr. ř. výlučně vypočtených. Cítí se stíženými jen tím, že byl do rozsudku pojat výrok o jejich ručení jako vydavatelů podle § 21 tisk. nov., ač prý jimi nejsou a nebyli, nýbrž »Vydavatelská společnost s r. o.«, takže podle § 21 tisk. nov. ručí majetkově jen ona, nikoli odvolatelé. Rozsudkový výrok, že stěžovatelé jako vydavatelé periodického tiskopisu ručí podle § 21 tisk. nov. za tresty na penězích s obžalovanými (správně jen s obžalovaným zodpovědným redaktorem Konrádem B-em) rukou společnou a nerozdílnou, — nelze však proti stěžovatelům považovati za výrok o trestu. Ručení vydavatele (vlastníka) podle § 21 tisk. nov. za platy tam uvedené nepředpokládá jeho vinu (ta není v napadeném rozsudku ani zjištěna), není proto trestem ve smyslu trestně právním, nýbrž je pouhým majetkovým ručením za platy uložené zodpovědnému redaktoru, jakýmsi veřejnoprávním zajišťovacím prostředkem, který má (prevencí) zabrániti budoucímu porušení právního řádu, hroze vydavateli (vlastníku) majetkovou újmou pro případ zavinění zodpovědného redaktora. Ustanovením § 21 tisk. nov. je zavedeno bezpodmíněné ručení rázu ryze majetkového za cizí zavinění i bez vlastního zavinění (sb. n. s. civ. čís. 7419). Mluví se proto v § 24 tisk. nov. o »platební povinnosti«, která, hledíc k doslovu § 21, vzniká již podle zákona (ex lege) jako následek odsouzení zodpovědného redaktora. Není-li však podle toho výrok podle § 21 tisk. nov. o ručební povinnosti vydavatele (majitele) výrokem o trestu, ne-

může býti napadán zmateční stížností (podle čís. 11 § 281 tr. ř.), a spisy byly i v tomto směru zrušovacím soudu neprávem předloženy. Bylo proto k vyřízení opravných prostředků postoupiti spisy vrchnímu soudu, na němž bude, by, neshledá-li v posléze řečeném směru opravný prostředek odvolání, zkoumal, nejde-li tu aspoň o dozorčí stížnost podle § 15 tr. ř.

Čís. 3884.

Podle § 23 zák. čís. 124/24 sb. z. a n. jest obeslati k hlavnímu přelíčení vydavatele a vlastníka periodického tiskopisu (vlastníka tiskárny), jimž přísluší tytéž opravné prostředky jako obžalovanému.

I v případě zprošťujícího rozsudku jest těmto osobám, nebyly-li k hlavnímu přelíčení v první stolici proti předpisu § 23 tisk. nov. obeslány, doručiti podle § 285 tr. ř. zmateční stížnost obžalobcovu, by se mohly proti případnému zrušení, pokud se týče možného vynesení rozsudku odsuzujícího soudem zrušovacím brániti aspoň odvodem.

(Rozh. ze dne 27. května 1930, Zm II 337/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovacím vrátil spisy krajskému soudu v Olomouci s příkazem, by ve smyslu výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 9. února 1926, čís. 5624/26 dal vydavateli a vlastníku časopisu »Obzor«, v němž vyšla pozastavená zpráva, doručiti vyhotovení zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně, jež si bude vyžádati na jejím zástupci, k případnému podání odvodu.

Výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 9. února 1926, čís. 5624/1926 zní:

»Generální prokuratura v Brně upozornila ministerstvo spravedlnosti, že soudy nedbají výslovného předpisu § 23 zákona čís. 124/24 sb. z. a n., a opomíjejí obeslati k hlavnímu přelíčení vydavatele a vlastníka periodického tiskopisu (vlastníka tiskárny § 24). Tento postup působí zbytečné průtahy v řízení před soudem zrušovacím. Soud jest nucen vraceti spisy první stolici s nařízením, by rozsudek odsuzující, vydaný bez obeslání vydavatele a vlastníka periodického tiskopisu k hlavnímu přelíčení, doručil dodatečně těmto osobám, jimž přísluší tytéž opravné prostředky jako obžalovanému (§ 23).

Soudy však tímto vadným postupem ohrožují platnost i materiálně odůvodněných rozsudků, ježto osoby shora uvedené mohou, nebyly-li obeslány k hlavnímu přelíčení, rozsudek vydaný v jejich nepřítomnosti zvrátiti uplatňováním zmatku § 281 čís. 3 tr. ř. — § 427 tr. ř. (§ 286, odst. 1, 2, § 384 čís. 5 a 6 zák. čl. XXXIII/1896 a § 1 zák. čís. 8/1924 sb. z. a n.). Vždyť podle zákona mají tyto osoby oproti rozsudku co do opravných prostředků totéž postavení jako obžalovaný (§§ 14, 15, 17, 21, 23 zákona).

I v případě zprošťujícího rozsudku bude nutno zmíněným osobám, nebyly-li k hlavnímu přelíčení v I. stolici proti předpisu § 23 obeslány, doručiti podle § 285 tr. ř. (»odpůrci«) případnou zmateční stížnost